

skare, som den kommende nye Forfatning kalder frem, nemlig alle dem, der baade efter den nugældende Grundlov og efter Juni-Grundloven var holdte udenfor, stillede som politisk umyndige, fordi de staa i privat Tjenesteforhold. Alle i Fællesudvalget, baade nærværende og fraværende, foreslaar, at dette nu hører op, og at Tjenestefolk ikke mere skal danne en Undtagelse, skal være politisk umyndige, fordi de er Tjenestefolk.

Men kommer vi saa til den tredje Bestemmelse, der angaar de fremtidige Folketingsvælgere, saa hører Enigheden op, saa er Flertallets og Mindretallets Indstillinger forskellige. Flertallet foreslaar, at Valgretten til Folketinget indtræder med det fyldte 25de Aar, og saaledes vil det blive i den nye Grundlov, som kommer. Denne Bestemmelse er nu ikke et Punkt, der vil vække Opmærksomhed udenfor Landets egne Grænser, saaledes som Bestemmelsen om Kvinders Valgret. Denne Bestemmelse kunde højest vække en Studsen, en Forundring over, at man i Danmark virkelig hidtil har haft en saa høj Valgretsalders som 30 Aar. Den Oplysning, som man saaledes fik, vilde man finde ret mærkelig, ganske besynderlig, thi i intet Land i Europa vil man kende noget lignende. Man har en Valgretsalders paa 21 Aar i England, Frankrig og Italien, 24 Aar i Sverige og Østerrig, 25 Aar i Norge, til den tyske Rigsdag og i de tyske Stater, Holland og Belgien o. s. v. Stiller Danmark sig nu i det første Punkt, Valgret til Kvinder, frem i forreste Række, frem som et Foregangsland, saa sker der ved Indførelse af Valgret fra det 25de Aar kun dette, at Danmark her endelig naar frem til en Valgretsalders, som ingen anden europæisk Stat kender højere. Det kan derfor synes ret besynderligt, at i det første Punkt, det virkelig radikale og gennemgribende Skridt, staa de konservative Partier, at dømme efter den os forelagte Indstilling fra Fællesudvalget, sammen med alle os andre, men i det andet, hvor det kun drejer sig om at forlade et antikveret Standpunkt, en Valgretsalders, som intet andet Land i Europa har saa høj, søger de Konservative en Skanse for sig. Der vil jo nu paa de kommende Valgdage lyde mange opskræmmede og opskræmte Røster om den frygtelige Forøgelse, den skæbnesvangre Forøgelse af Folketingsvælgernes Antal, som den nye Grundlov vil bringe, en Forøgelse fra en halv Million til saadant noget som 1,200,000. Lad os saa erindre, hvad vi her er fælles

om, baade nærværende og fraværende. Den halve Million bliver til godt og vel 1 Million ved Kvinderne over 30 Aar. Saa kommer alle de, der hidtil har været uden Valgret, fordi de staa i privat Tjeneste; ogsaa dem er vi fælles om i vor Indstilling. Tilbage bliver saa paa Flertalsforslagets Kappe saadant noget som vistnok en lille Fjerdedel af den hele Vælgerforøgelse, Mænd og Kvinder fra 25 til 30 Aars Alderen. Det er paa disse, Konservatismen har sit Særstandpunkt, har rejst sin Skanse.

Jeg nævnedes før, at intet Land i Europa har en Valgretsalders højere end 25 Aar. Der er dog og det fra de allersidste Aar en enkelt Undtagelse. I Italien, hvor Valgretsalders begynder med det fyldte 21 Aar, har hidtil Analfabeter, de, der er ukendte med Bogstaver, baade i Tryk og Skrift, været udelukkede fra Valgret, men de har nu faaet Valgret, naar de er fyldt 30 Aar. Dog er der en Genvej, idet en saadan, naar han er færdig med sin Soldatertjeneste, straks faar sin Valgret. Naar de Konservatives Indstilling derfor lyder paa 30 Aar, vil Konservatismen i den nu kommende Valgkamp forgæves søge Sammenligninger med vore Nabolande, Norge, Sverige, Tyskland o. s. v., men den har dog et Sammenligningspunkt. Den vil kunne sige: Naar vi af en Dansker kræver, at han skal være fyldt 30 Aar for at faa Valgret, saa er det det samme, som man i Italien kræver af dem, der er ganske ubekendte med Læsning og Skrivning, saa den danske Vælger kommer dog ikke til at staa helt uden Sidestykke i Europa. Det lød her ved Sagens første Behandling fra Højres Ordfører, at man ikke vilde have umodne Vælgere. Man vil altsaa i den kommende Valgkamp kunne sige: Naar vi regner fuldmyndige Mænd i de første 5 Aar, indtil de har fyldt 30 Aar, endnu som umodne, saa er der dog et Sidestykke dertil i Evropa: de italienske Analfabeter.

Det hedder i Landstingsudvalgets Betænkning af 29. Marts 1913 — den eneste, der foreligger om Grundlovssagen, thi den i Efteraaret var jo kun en ren Formalitet —: „Flertallet“ — det vil altsaa sige det nuværende fraværende Mindretal — „maa tage bestemt Afstand fra Regeringens Forslag om at lade By- og Sogneraadene Medlemmer være selvskrevne til at vælge Landstingets Medlemmer“, og det udvikles saa, at ved en saadan Ordning vilde „politiske Hensyn gøre sig langt mere gæl-